

Písomný výstup pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Ul.1.mája 905, Púchov
4. Názov projektu	Dosiahni vyššie
5. Kód projektu ITMS2014+	312011X642
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub humanitných predmetov
7. Meno koordinátora pedagogického klubu	Mgr. Juraj Jankech, PhD.
8. Školský polrok	2.polrok 2021/2022
9. Odkaz na webové sídlo zverejnenia písomného výstupu	www.gymnazium-pu.sk

10.

Úvod:Stručná anotácia

Všetky stretnutia Pedagogického klubu humanitných predmetov v 2. polroku školského roka 2021/2022 korešpondovali s aktuálnou situáciou, rozliehajúcou sa v každodennosti slovenského školstva.

Cieľom prvého pracovného stretnutia členov Pedagogického klubu humanitných predmetov v 2. polroku bolo Diskutovanie záverov verejnej prezentácie aktivít členov a predmetov PKHP Bilancia – „Dňa otvorených dverí Gymnázia Púchov.“

Cieľom druhého aj tretieho pracovného stretnutia členov Pedagogického klubu humanitných predmetov v 2. polroku bola Diskusia o aktuálnej podobe maturitných otázok humanitných predmetov.

Cieľom štvrtého pracovného stretnutia členov Pedagogického klubu humanitných predmetov v 2. polroku bola Explorácia učebných pomôcok.

Cieľom piateho pracovného stretnutia členov Pedagogického klubu humanitných predmetov v 2. polroku bolo Diskutovanie záverov koncoročnej PK (Bilancovanie vyučovacieho procesu)

Kľúčové slová

Deň otvorených dverí, Maturitná skúška, Maturitné otázky, Učebné pomôcky, Koncoročná PK

Zámer a priblíženie témy písomného výstupu

Pedagogický klub humanitných predmetov pokračoval vo svojej činnosti v období ustáleného prezenčného vzdelávania, ktoré sa vyznačovalo (a naďalej vyznačuje) súborom špecifických požiadaviek pri zabezpečovaní chodu edukačného procesu na všetkých úrovniach slovenského školstva. Aj na základe týchto okolností sme naše klubové aktivity orientovali na témy, ktoré naďalej korelovali s potrebami aktuálnych pedagogických výziev.

V nami predkladanom písomnom výstupe Pedagogického klubu humanitných predmetov, sa nachádza stručné zhrnutie polročnej práce jeho existencie.

Jadro: Popis témy/problém

Počas celého obdobia 2. polroka školského roka 2021/2022 bola prioritou klubovej činnosti vzájomná interakcia členov, postavená na princípoch výmeny súboru odborných skúseností (tzv. best practices) prameniacych z vlastnej pedagogickej činnosti. Jej cieľom bolo prehĺbenie doterajšej pedagogickej empirie a konkrétnych zručností na poli výučby predmetov humanitného charakteru. Do tohto rámca spadala i snaha prekonzultovať obsahovo-metodické varianty gymnaziálneho dejepisu a občianskej náuky z krátkodobej i dlhodobej perspektívy, vrátane maturitných otázok z oboch predmetov.

Kontext všeobecného spoločenského vývoja nastolil nutnosť riešenia problémov každodenného vyučovacieho procesu v intenciách aktuálnej situácie v slovenskom/európskom školstve.

Klubová pôda poskytovala priestor aj na tvorivé aktivity. Zamerané boli výchovno-vzdelávacím smerom – k demaskovaniu a kolektívnemu podchyteniu niektorých aspektov edukačného procesu (s prihliadnutím na identifikáciu osvedčených pedagogických skúseností, sledujúc tým zvýšenie ich efektivity v praxi

Záver:

Zhrnutia a odporúčania pre činnosť pedagogických zamestnancov

Vymieňanie si poznatkov prostredníctvom teoretickej i praktickej kooperácií v kontexte rôznorodých tém pravidelných klubových stretnutí, v celom rozsahu 2. polroka školského roka 2021/2022 splnilo svoj edukatívno-kolektívno-obohacujúci rozmer.

Vzájomná interakcia členov Pedagogického klubu humanitných predmetov pre každého zainteresovaného pedagóga znamenala rozšírenie obzorov v otázkach efektívneho i efektného pristupovania k vyučovaciemu procesu, pozostávajúceho z rôznych problematik.

Pedagógom sa podarilo sformulovať niekoľko záverov odporúčacieho charakteru. Členovia klubu sa zhodli na tom, že najväčšou brzdou, úskalím a limitom ústnej maturitnej skúšky v 2. polroku školského roka 2021/2022 je doznievajúca skúsenosť s pandémiou koronavírusu.

V súvislosti s koncipovaním učebných plánov predmetov jednotlivých tematických celkov v tých-ktorých ročníkoch (vnímaním špecifik, nedostatkov, časovo-dotačnej naddimenzovanosti/poddimenzovanosti, resp. s prekonávaním občasnej alogickosti v chronologicko-lineárnom napredovaní ich faktografickej nadväznosti), dospeli zúčastnení pedagógovia do stavu poznania svojich vzájomných problémov, s ktorými sa vo vyučovacom procese stretávajú takmer denne. Ich odporúčaním k minimalizovaniu (prípadne úplnému eliminovaniu) takýchto neuralgických miest, kontroverzných aspektov a „trhlín“ v učebných plánoch, je dôsledná príprava na vyučovanie. Prístup, ktorý spočíva v pravidelnom zdokonaľovaní úrovne vlastnej erudície – nielen v intenciách dominantného predmetu a aprobácie toho-ktorého učiteľa, ale aj na báze rozširovania si obzorov interdisciplinárneho charakteru. Do tohto rámca svedomitého nazerania na výchovno-vzdelávacie povinnosti pedagogického zamestnanca patrí aj aktívne sledovanie trendov, ktoré je vhodne dopĺňované o prehlbovanie vlastnej participácie na vývoji faktografického portfólia i metodickej základne svojho predmetu/odboru.

Predseda Pedagogického klubu humanitných predmetov v 1. polroku školského roka vypracoval (a s členmi svojho klubu následne prekonzultoval) ďalších viac ako 50 poznámok z viacerých učebných látok naprieč tematickými plánmi vyučovacieho predmetu dejepis (dohromady za celý školský rok 2021/2022 viac ako 100), ktoré boli v rámci uvedeného predmetu pravidelne využívané ako učebný materiál pre študentov všetkých ročníkov

štvorročného i osemročného gymnaziálneho štúdia v Púchove. Na ukážku pripájame niekoľko príkladov:

RUSKÉ REVOLÚCIE 1917

Ruská revolúcia 1917 bola sociálna revolúcia v Rusku v roku 1917, v ktorej bol zvrhnutý cársky systém. Revolúcia zostávala z dvoch odlišných revolúcií (fáz): Februárová revolúcia 1917 a Októbrová revolúcia 1917.

OBDOBIE PRED 1. SVETOVOU VOJNOU

Manovcov v Rusku od roku 1613 do 1917

ruský cár – Mikuláš II. (1868 – 1918, vládol v rokoch 1894 – 1917)

absolutizmus sa nazýval „Samoderžavie“ (samovláda)

1904 – 1905 prekvapujúca prehra Rusov v Rusko-Japonskej vojne

1. apríl 1905 tzv. „Krvavá nedeľa“ – masaker, ktorý sa odohral počas pokojnej demonštrácie robotníkov v Petrohrade pod vedením kňaza Grigorija Gajdara

ekonomické a spoločenské reformy

ekonomické ťažkosti

nového zbrojného programu

konštitučnú monarchiu

RUSKO V 1. SVETOVEJ VOJNE 1914 – 1918

úspech na východnom fronte

politický vývoj bol však naďalej veľmi kritický

Rusko bola veľká, ale hospodársky zaostalá krajina – Slabosť ruského systému sa prejavila v zhoršení podmienok – Dôsledky vojny sa tam prejavili mimoriadne tvrdo – **V Rusku zavládli na konci 1. svetovej vojny**

– V Rusku zavládli na konci 1. svetovej vojny

pokoje – Rabovanie, hladové nepokoje, štrajky

FEBRUÁROVÁ REVOLÚCIA 1917

februárovej revolúcie boli vojenské porážky, materiálne a ľudské straty v 1. svetovej vojne – zhoršenie podmienok

masívne štrajky a manifestácie

1917 – Vzburá v Petrohrade – Požiadavky demonštrantov: ukončenie vojny, demokratizácia vlády

Februárová revolúcia v roku 1917 v Rusku bola prvou etapou revolučných zmien v Rusku v roku 1917

(podľa juliánskeho kalendára vo februári) 1917 vyhlásením generálneho štrajku. V dôsledku

1917 abdikoval cár Mikuláš II. (tým sa 15. marca 1917 skončila tristoročná vláda rodu

vcovv Rusku). Budúcnosť štátneho zriadenia v Rusku muselo vyriešiť zákonodárne zhromaždenie
prá sa následne ešte toho istého dňa spolu s Petrohradským soviетom dohodla na vytvorení dočasne
om Dočasnej vlády (Štátnej dumy) a zároveň ministrom vnútra sa 23. marca 1917 stal knieža
evgenievič Lvov. Táto dočasná vláda musela naďalej všetky svoje kroky koordinovať s Petrohrad
, čo malo za následok vznik dvojvládia.
coalícia sa však rozpadla pri riešení otázky nezávislosti Ukrajiny a **novým premiérom sa 2. júla 19**
rFiodorovičKerenskij, ktorý bol pôvodne v Lvovovej vláde od 2. mája 1917 „len“ ministrom vojny
e republiky.

CESTA K BOLŠEVICKÉMU OKTÓBROVÉMU PREVRATU 1917

rgány zvané „Soviety“– zostavené boli z robotníckych a vojenských predstaviteľov –Boli to „Lava
é sily“ –**Ich cieľom bolo zaviesť do praxe socialistické opatrenia**
amnejší bol soviет v Petrohrade–V Rusku vzniká dvojvládie
n faktorom úspechu bol **návrat vodcu ruských bolševikov Vladimíra Il'jiča Ulianova** (1870 – 1
azad do Ruska (tajne s nemeckou pomocou)
ľševikov rástol s postupujúcou vojnou a biedou–Podporu našli u robotníkov a vojakov –júl 1917 po
moci
zýval robotníkov a roľníkov aby prevzali moc do svojich rúk a tí ovládli petrohradský soviет
sa dostal Lev DavidovičTrockij (1879 – 1940)

OKTÓBROVÁ REVOLÚCIA 1917

7. novembra (25. októbra) 1917 bolševici zahájili ozbrojený štátny prevrat známy ako Októ
revolúcia (Veľká októbrová socialistická revolúcia) a uzurpovali si absolutistickú moc.
Vojensko-revolučný výbor na čele s Trockým–Bolševici mali prevrat odsúhlasený celoruským zjaz
-**Signál k revolúcii vyšiel z lode menom KrížnikAurora**–Bolo ním odpálenie niekoľkých sálv
ber 1917 – obsadzovanie väčšiny vládnych budov
ber 1917 – ovládnutie Petrohradu, získanie Zimného paláca (sídla Kerenského dočasnej vlády)

PRIEBEH OKTÓBROVEJ REVOLÚCIE

vá revolúcia alebo (komunistami používaný termín Veľká októbrová socialistická revolúcia a
ká revolúcia) bol ozbrojený prevrat v Rusku, ktorý sa odohral 7. novembra 1917 (podľa juliá

na, ktorý vtedy v Rusku platil však 25. októbra). Z iniciatívy vodcu niekdajšej boľševickej frakcie demokratickej strany Ruska V. I. Lenina bola pripravená akcia, ktorá zásadne poznamenala dejiny. Prevrat bol pomerne jednoduchý, pretože vláda Alexandra Kerenského už aj tak stratila všetok vplyv v krajine. Podľa Leninovho bonmotu, že **„strana našla moc pohodenú na ulici a jednoducho ju zložiť im stačilo ovládnuť hlavné komunikačné uzly v Petrohrade (nástupište, poštu atď.)**

Veľké strety a incidenty sa rozpútali len okolo Zimného paláca, ale tamojší junkeri a ženský prápor sa vzdali. **Kerenskij medzitým utiekol,** aby sa pokúsil získať na svoju stranu jednotky armády mimo Petrohradu. **Dočasnej vlády bol zatknutý v Zimnom paláci.**

Lenin a jeho spojenci využili aparát petrohradského soviету, ktorý v septembri ovládli. Pretože v Rusku po októbri 1917 vznikol systém tzv. dvojvládia (Dočasná vláda + Sovietsky zväz), znamenalo to, že do sovietskeho Ruska došlo k rozdeleniu moci v krajine. **Lenin trval na tom, že prevzatie vlády musí byť násilné, pretože išlo o prevrat z marxistických predstáv proletárskej revolúcie. O to paradoxnejšie vyznieva fakt, že hoci si Lenin a jeho spojenci**

neskôr snažili tvrdiť opak – Októbrová revolúcia (na rozdiel od februárovej) vôbec nebola násilná. V Moskve sa síce v nasledujúcich dňoch trochu striedalo, ale v iných mestách samozvaní bolševici celkom plynule preberali moc. Na dediny sa boľševický vplyv zatiaľ ešte nevzťahoval. Obzor roľníkov sa otváral ďalej ako k najbližšiemu mestu a celkom im chýbal zmysel pre abstraktné ideológie. Išlo im o zisk pôdy veľkostatkárov a bolo im ľahostajné od koho. Lenin bol ochotný ich hlad po pôde uspokojiť. Len si veľa ľudí ani nevšimlo, že nejaká revolúcia prebieha.

Lenin sa snažil ukončiť 1. svetovú vojnu a splniť aspoň základné požiadavky ruského obyvateľstva.

Ukončenie vojny – Rada ľudových komisárov
Mieri – ukončenie vojnovéj anabázy Ruska v 1. svetovej vojne (**Výsledkom toho bol 3. marca 1918 podpísaný oddelený Brestlitovský mier Ruska s Nemeckom a Rakúsko-Uhorskom – zánik východného frontu 1. svetovej vojny**)

Pôde – rozdelenie pôdy veľkostatkárov roľníkom

Práva národov Ruska – neruské národy sa môžu od Ruska oddeliť a založiť si vlastné štáty

Oddelenie cirkvi od štátu

DÔVODY BOĽŠEVICKÉHO REVOLUČNÉHO ÚSPECHU

Už osem mesiacov od februárovej revolúcie sa celkom zrútil tradičný pilier starého Ruska – a nikto, kto by prevrat potlačil.

Lenin a jeho spojenci šikovne využili vtedajšie volanie po mieri „bez anexií a kontribúcií“. To, že vojnu v skutočnosti bolo treba ukončiť, sa malo ešte len prejavovať.

vici natol'ko verili vo svoje „historické“ poslanie, že boli v tom čase snáď jedinou silou, ktorá
rogram“ (hoci utopický). Chceli budovať nový svet, vystúpiť z vojny, zrušiť peniaze, vyvlastniť
že položia základy spravodlivej spoločnosti.

vou revolúciou však ich boj ešte len začínal. Po celý ďalší rok museli zvládať jednu krízu za druhou, aby sa pri moci udržali. Vtedy sa už na rozdiel od „veľkého októbra“ naozaj bojovalo – Ruská občianska vojna medzi bielymi (zástancom starého cárskeho režimu „Bielogvardejcom“ v rokoch 1918 – 1922/1923) a červenými (zástancom nového režimu). 17. júla 1918 v Jekaterinburgu pristúpili k masovej vražde Mikuláša Romanovovskej rodiny.

NASTOLENIE DIKTATÚRY PROLETARIÁTU

zatknutie členov Dočasnej vlády, Vznikla štátna polícia – ČEKA, Zavedený bol princíp kolektívnej práce, Zavedenie koncentračných táborov (Gulagy) na Sibíri, Začala likvidácia ideových nepriateľov a 30. decembra 1917 vznik Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR)

ZSSR A CELOSVETOVÁ KOMUNISTICKÁ REVOLÚCIA

komunisti v Rusku predpokladali, že ľud v krajinách zničených 1. svetovou vojnou urobí rovnakú revolúciu aj vo svojich štátoch. Na podporu šírenia svetovej komunistickej revolúcie vznikla ruskými bolševikmi Komunistická internacionála (KOMINTERNA) => v mnohých krajinách na celom svete vznikli komunistické strany s cieľom uskutočniť v nich komunistický prevrat.

ROZDELENIE EURÓPY A SVETA PO 2. SVETOVEJ VOJNE

VZNIK STUDENEJ VOJNY

KONEČNE MIER?

- V roku 1945 oficiálne zavládol mier, avšak a hlavne Európa sa naďalej nachádzala v neutešenej situácii ⇔ obrovské hospodárske škody utrpela väčšina štátov, regionálne konflikty pretrvávajú! „Mier je nemožný, vojna nemysliteľná.“

VZNIK OSN

- Budúcim vojnovým konfliktom mala zabrániť nová svetová inštitúcia – **Organizácia spojených národov** – **Vznikla v októbri 1945 a sídlila v New Yorku**

VPLYV ZSSR RASTIE

- Pod vplyv ZSSR sa dostali tie štáty, ktoré oslobodila alebo obsadila Červená armáda => Stalin podporoval tamojšie komunistické strany a tak sa niekdajšie satelity nacistického Nemecka stali vazalskými štátmi (satelitmi) ZSSR

ZSSR podporuje komunistické strany v štátoch, ktoré oslobodila či obsadila Červená armáda

ačal Stalin podporovať tamojšie komunistické strany, aby ich dostal plne pod svoju kontrolu => stali sa satelitmi ZSSR a zároveň akýmisi „nárazníkmi“ voči západnej Európe a americkými vojskám

- **Ekonomika ZSSR po 2. svetovej vojne** – Po skončení 2. svetovej vojny bol ZSSR v troskách, hospodárstvo nefungovalo a stratil približne 27 miliónov ľudských životov (najviac zo všetkých krajín bojujúcich vo vojne)

milióny ľudí trpeli biedou, mnohí nemali ani strechu nad hlavou alebo žili v provizórnych prýbytkoch

Sovietsky diktátor **Stalin začal kampaň, ktorá šírla nenávisť proti západným štátom (najmä proti USA)**. Obával sa, že by do ZSSR mohol preniknúť vplyv demokracie, v ktorej ľudia slobodne vyjadrovali svoje názory a boli rešpektované občianske a ľudské práva

Hospodárstvo USA – USA počas 2. svetovej vojny hospodársky, ale aj politicky zosilneli => vlastní 50% svetového bohatstva

USA sa obávali šírenia komunizmu vo svete a najmä v Európe → hľadali spôsob ako účinne pomôcť európskemu hospodárstvu

Marshallov plán 1947 – USA ponúkli štátom západnej Európy hospodársku pomoc, ale ponúkli ju aj ZSSR a dvom krajinám zo sféry jeho vplyvu – Československu a Poľsku

ZSSR Marshallov plán európskej obnovy odmietol a zakázal ho prijať aj Československu a Poľsku. Stalin sa obával, že by sa zvýšil vplyv Západu (hlavne USA) na východnú Európu. Hlavným dôvodom neprijatia Marshallovho plánu bola podmienka podporovať súkromné podnikanie pre jeho prijatie a to komunizmus neuznával

„ŽELEZNÁ OPONA“

- **V roku 1946 mal Winston Churchill prejav v americkom meste Fulton. Vtedy po prvý raz verejne použil pojem „železná opona“**, ktorá rozdelila Európu na demokratický Západ a komunistický Východ (**východný blok bol nazvaný sovietsky blok**)

Železná opona = imaginárna hranica, ktorá rozdelila svet a Európu na dve časti => západný

blok (pod USA) a východný blok (pod ZSSR)

Pod záštitou supervel'mocí sa vytvorili obrovské vojenské zoskupenia: SEVEROATLANTICKÝ PAKT – NATO (1949) a VARŠAVSKÁ ZMLUVA (1955–1991)

TRUMANOVA DOKTRÍNA

Americký prezident Harry S. Truman v marci 1947 v jednom zo svojich prejavov prezentoval novú víziu zahraničnej politiky USA – tzv. Trumanovu doktrínu

USA sa podľa nej mali stať garantom slobody a demokracie vo svete a mali bojovať proti prejavom (najmä komunistickej) totality

- ZSSR sa staval do rovnakej pozície a uplatňoval si svoj mocenský vplyv v strednej a východnej Európe

ROZDELENIE EURÓPY A SVETA

Svet sa po 2. svetovej vojne postupne začal deliť na dva znepriatelené tábory:

- Demokratický západ – v záujmovej sfére USA

- Komunistický východ – v záujmovej sfére ZSSR

- Medzi blokmi krajín vládlo napätie, podozrievanie a vzájomná izolácia

KRAJINY TRETIEHO SVETA

- Okrem supervel'mocí (ZSSR a USA) na opačnom póle stáli kolonizované krajiny, ktoré sa len postupne zbavovali koloniálnej nadvlády.

- Týmto krajinám sa začalo hovoriť krajiny „Tretieho sveta“ alebo tzv. „Rozvojové krajiny“

STUDENÁ VOJNA–BIPOLÁRNY SVET

- Termínom „studená vojna“ nazývame súperenie medzi USA a ZSSR o postavenie svetovej supervel'moci v rokoch 1945 – 1989

- Termín „studená vojna“ zaviedol americký finančník Bernard Baruch

- „Studená“ preto, pretože medzi USA a ZSSR nedošlo k priamemu otvorenému vojenskému konfliktu, ale USA a ZSSR súperili v zbrojení, dobýjaní kozmu, vo vede, v športe atď.

- Bola ideálnym obdobím pre tajné služby a špionáž

- Obe supervel'moci (USA aj ZSSR) mali svoje výzvedné a spravodajské služby

Legendárna sovietska tajná polícia vznikla ešte v roku 1917 pod názvom ČEKA, v roku 1934 bola premenovaná na NKVD a od roku 1954 až do roku 1991 niesla názov KGB

- USA mali niekoľko spravodajských služieb (úradov). Najznámejšie boli NSA a CIA

- Známa bola aj britská tajná služba MI6

„HORÚCE“ KRÍZY STUDENEJ VOJNY

azývame tak kritické momenty studenej vojny, kedy hrozil otvorený vojenský konflikt medzi SA a ZSSR

Svet stál často na pokraji 3. svetovej vojny

Patria sem:

- Berlínska kríza 1948/1949

- Vojna v Kórei 1950/1953

- Karibská kríza 1962

- Vojna vo Vietname 1957/1975

- Vojna v Afganistane 1979/1985

- Studená vojna a tajné služby

STUDENÁ VOJNA A ŠPORT

- Súperenie medzi USA a ZSSR sa prenieslo aj do športu

- V roku 1980 bojkotovali športovci zo 60 krajín Západného bloku OH v Moskve

- V roku 1984 zas športovci z Východného bloku bojkotovali OH v Los Angeles

- Legendárne boli aj zápasy hokejových tímov na MS, v ktorých dochádzalo k častým konfliktom medzi USA a ZSSR

Z obavy pred protikomunistickým protestom sa finále hokejových MS 1972 v Prahe medzi ZSSR a ČSSR odohralo pred prázdnyimi tribúnami

NORMALIZÁCIA V ČSSR 1968/1970 – 1989

UMŔTVENÁ SPOLOČNOSŤ

alizácia je v širšom zmysle obdobie československých dejín od augusta 1968 do konca roka 19
zmysle likvidácia výsledkov Pražskej jari, zakotvená v tzv. Moskovskom protokole z augusta

a v „Poučení z krízového vývoja v strane a v spoločnosti“ z decembra 1970.

„Socializmus s ľudskou tvárou“ sa zmenil na „Reálny socializmus“

ZASTAVENÉ REFORIEM PRAŽSKEJ JARI

Na konci augusta 1968, po podpísaní Moskovského protokolu a po návrate československých predstaviteľov do ZSSR, bol postupne oslabovaný vplyv Alexandra Dubčeka a jeho spolupracovníkov a vo vedení strany začínali postupné zmeny.

V októbri 1969 bol do funkcie prvého tajomníka ÚV KSČ namiesto Dubčeka zvolený Gustáv Husák

Cieľom Husákovej normalizácie bolo upevniť vládu komunistickej strany a potvrdiť pozíciu ČSSR ako oddaného člena socialistického tábora.

V júni 1975 sa prvý tajomník ÚV KSČ Gustáv Husák stal aj prezidentom ČSSR (v úrade prezident

bol), pretože vystriedal chorého Ludvíka Svobodu. Husák sa tak znova stal protagonistom tzv. kumulácie (hromadenia) moci, keďže bol aj prvý tajomník vládnucej štátost strany aj prezident

NORMALIZAČNÝ PROCES ZAHŔŇAL NASLEDUJÚCE POLITICKO-HOSPODÁRSKO-SPOLOČENSKÉ KROKY

Konsolidáciu Husákovho vedenia KSČ a odstránenie reformných politikov Pražskej jari z vedúcich pozícií KSČ

- Zrušenie alebo úpravu reformných zákonov socializmu s ľudskou tvárou
- Znovunastolenie centrálne kontrolovaného hospodárstva

Upevnenie moci policajného aparátu → **čistky vo verejnom živote** – protisocialistické živly nemohli zastávať funkcie, prepúšťali ich zo zamestnania, odobrali im pasy, zákaz verejne vystupovať, deti režimistov nemohli študovať na VŠ → **porušovanie ľudských a občianskych**

Spoločnosť pod **kontrolou ŠTB** – Politické procesy → Emigrácia

Posilnenie spojenectva ČSSR s ostatnými socialistickými krajinami na čele so ZSSR

hajúci proces normalizácie bol potvrdený zasadáním Ústredného výboru KSČ z 11. a 12. dec
Husákovo vedenie KSČ na ňom prijalo dokument známy ako „Poučenie z krízového vývoja v
spoločnosti“. Tento text popisuje priebeh a ukončenie Pražskej jari z hľadiska stalinisticko-brežnevov
skeho videnia sveta a ovplyvňoval život spoločnosti až do roku 1989. Po konsolidovaní moci Hus
enie KSČ pristúpilo k zmene zákonov, ktorými bola formovaná Pražská jar (napríklad „Záko
Národnom fronte“ a „Tlačový zákon“, ktorým bola efektívne znova zavedená cenzúra.

PREJAVY NESÚHLASU A ODPORU

odárstvo zaostávalo za vyspelými krajinami. Nízka životná úroveň obyvateľstva. Množstvo obyvateľ
sa prispôsobilo, prestali sa zaujímať o politický život.

Protest proti okupácii ČSSR a nastupujúcej normalizácii, sa v januári 1969 na Václavskom námestí
pred Národným múzeom upálil študent Jan Palach (upálil sa, aby vyburcoval svedomie spoluobčanov
om neskôr nasledovali aj ďalší muži ako napríklad Jan Zajíc alebo Evžen Plocek (v apríli 1969
nsku v Košiciach Michal Lefčík). Palachov pohreb koncom januára 1969 sa stal veľkým protestom
okupácii a nastupujúcej normalizácii. Katolícki veriaci sa dožadovali náboženských práv a slobôd

CHARTA 77

roku 1977 skupina osobností (Havel, Hájek, Patočka) vytvorila združenie Charta 77 – občianske združenie,
va, upozorňovala na porušovanie ľudských a občianskych práv, ku ktorých dodržiavaniu sa
medzinárodne písomne zaviazala v roku 1975 na Helsinskej konferencii o bezpečnosti a spolupráci
v Európe.

základný manifest „Prehlásenie Charty 77“, podpísali v nasledujúcich mesiacoch a rokoch stovky
nných i bežných ľudí. Veľká väčšina z nich bola komunistickým režimom následne prenasledovaná
kvovaná a mnohí boli prepustení zo zamestnania, niektorí boli donútení k emigrácii do zahraničia.
covia režimu sa nazývali disidenti – tajne vydávali a rozširovali tzv. samizdatové knižky a brožúry

KONIEC KOLONIALIZMU VO SVETE

KOLONIÁLNE PANSTVO PO 2. SVETOVEJ VOJNE

ROZPAD SVETOVÉHO KOLONIÁLNEHO PANSTVA

KOLONIALIZMUS– Politické ovládanie a ekonomické využívanie málo rozvinutých krajín

Po 2. svetovej vojne si národy Ázie a Afriky, ktoré boli pod koloniálnou správou európskych štátov, 'vyradili' a získali štátnu samostatnosť ⇔ DEKOLONIZÁCIA

DEKOLONIZÁCIA

PROCES LIKVIDÁCIE KOLONIALIZMU RÔZNYMI OPATRENAMI

MIROVÁ DEKOLONIZÁCIA– cez dohody (túto cestu zvolila pri rozpade svojho koloniálneho panstva Británia)

VOJNOVÁ DEKOLONIZÁCIA– cez vojny (túto cestu zvolila pri rozpade svojho koloniálneho panstva Sovietske zväzko)

BRITSKÉ KOLONIE– NEZÁVISLOSŤ INDIE (1947)

India bola od druhej polovice 18. storočia britskou kolóniou, ale už od konca 19. storočia sa v nej prejavoval národný hnutie s čoraz väčším vplyvom a organizovanosťou. Jeho hlavným organizátorom

Počas 2. svetovej vojny sľúbila britská vláda Indii nezávislosť, ale stalo sa tak až po vojne. V roku 1947 sa India stala samostatným štátom. India dosiahla nezávislosť v auguste roku 1947

Hlavným protagonistom cesty k nezávislosti Indie bol politický vodca indického ľudu „veľký Mahatma Gándhí (1869 – 1948) – Zásťanica pasívneho odporu, občianskej neposlušnosti a protestov (často držal hladovku). Tohto mysliteľa a politika nazývali aj „otec národa.“ India sa stala vzorom pre ostatné krajiny tretieho sveta–1. predseda indickej vlády bol Džaváharlál Néhrú (1889 – 1964), ktorý viedol svoju stranu „Indický národný kongres“

V nezávislej Indii sa čoskoro prejavili rozpory medzi rozličnými etnickými a náboženskými skupinami.

mi, ktorých obeťou sa stal aj MahátmáGándhí–Zomrel rukou atentátnika NathuramaGodseho, ktor
30. januára 1948 na ulici v Naí Dillí.

PAKISTAN A BANGLADÉŠ (1971)

Na území niekdajšej britskej kolónie vznikli dva štáty – India a Pakistan

Z východného Pakistanu sa v roku 1971 oddelil Bangladéš

FRANCÚZSKE KOLÓNIE

FRANCÚZSKA INDOČÍNA–VOJNA V INDOČÍNE (1946 – 1954)

FrancúzskouIndočínou sa v minulosti nazývali dnešné krajiny **Vietnam, Laos a Kambodž**
2. svetovú vojnu obsadilo Japonsko, Francúzsko sa ich po vojnenemienilo vzdaf’–**Všetky tri krajir**
násilnou cestou dekolonizácie po vojne v Indočíne, ktorá sa odohrala v rokoch 1946 – 1954 a
sa podarilo sformovať aj Severný Vietnam a Južný Vietnam

né spory nakoniec vyústili do vojny v Indočíne, v ktorej boli Francúzi porazení =>**Rozhodujúca b**
la na jar roku 1954 pri Dien BienPhu, ktorá bola ozbrojeným stretom medzi francúzskymi
lnymi vojskami v Indočíne a silami vietnamských partizánov Viet Minhu, podporovanými Sov
a komunistickou Čínou. Bitka sa skončila veľkým vietnamským víťazstvom a znamenala postupný
ských síl z krajiny. Pád francúzskej pevnosti Dien BienPhu súčasne ukončil Indočínsku vojnu. Bola
n veľkých porážok Francúzska v procese dekolonizácie a významný signál pre iné podrobené nároc
u kapitulovalo 7. mája 1954.

k organizácie s názvom Viet Minh (Liga boja za nezávislosť Vietnamu) sa pričínil komunistič
nský revolucionár, štátnik a vodca Ho Či Min (1890 – 1969)

Vietnambolrozdelený na dve časti:**Vietnamská demokratická republika**(komunistický r
Vietnam(demokratický režim)

EUDOVODEMOKRATICKÁ ČÍNA (1949)

Po vojne sa v Ázii o slovo začala hlásiť nová veľmocomunistická Čína

Čína patrila do bloku komunistických krajín vedených Moskvou–Po 2. svetovej vojne bol
úplne iná => sformoval sa veľmi silný domáci komunistický odboj –tak proti japonskej okupácii a
ncúzskemu kolonializmu

sa pritom už zopár rokov (s výnimkou obdobia 2. svetovej vojny, kedy mala prestávku) odohrávala ná občianska vojna (30. aj 40. roky 20. storočia) medzi komunistami a nekomunistami (vedenými s „Kultúrna revolúcia“ na čele s prezidentom Čankajšekom)

Čínskej ľudovodemokratickej republiky – 1. október 1949 – Čankajšek odišiel do exilu na ostrov Tchajvan (dnešný Taiwan) a v pevninskej Číne sa chopil moci komunistický vodca „Veľký kormidelník“ – Mao Ce-Tung (1893 – 1976) – Zavedená bola krutá a prísna diktatúra sovietskeho typu, ktorá priniesla napríklad hospodársko-kultúrne experimenty Mao Ce-Tunga, „Veľký skok vpred“ (1958) a Kultúrna revolúcia, ktoré spôsobili milióny obetí

1960 – ROK AFRIKY

AFRIKA – rok 1960 je považovaný za „rok Afriky“ – 18 afrických štátov získalo nezávislosť (niektoré aj vojnami)

Dekolonizácia v Afrike bola pomerne pokojná – Dramatickejšie prebiehala dekolonizácia v Alžírsku (oslobodzovanie sa od Portugalska), v Alžírsku (oslobodzovanie sa od Francúzska v krvavej vojne, ktorej bolo Alžírsko uznané až v marci roku 1962 Évianskými dohodami) a v Kongu (v ktorom v roku 1908 existoval tzv. „Kongský slobodný štát“, ktorý bol osobným majetkom Leopolda II. Belgického kráľa)

NEOKOLONIALIZMUS

z paradoxných negatívnych dôsledkov procesu svetovej dekolonizácie je novodobá forma kolonializmu. Neokolonializmus – Ide o situáciu, keď má nejaká krajina už síce svoju vlastnú politickú samostatnosť, hospodársky je aj tak naďalej závislá od svojho bývalého kolonizátora.

NEŽNÁ REVOLÚCIA 1989

Nežná revolúcia (v češtine Sametová /Zamatová/ revoluce) je slovné spojenie označujúce sled udalostí

od 16. novembra 1989 do 29. decembra 1989

Jej cieľom bolo odstrániť totalitnú vládu komunistov

Prívlastok nežná (zamatová) vyjadruje, že nešlo o krvavú revolúciu

17. november dôležitým dátumom v slovenskej a českej histórii, ktorý slávime ako štátny sviatok

s názvom „Deň boja za slobodu a demokraciu.“

POLITICKÁ SITUÁCIA V ČESKOSLOVENSKU

V OBDOBÍ VLÁDY KOMUNISTICKÉHO REŽIMU 1948 –1989

Komunistická strana získala moc v krajine prevratom vo februári 1948 a odvtedy bola zavedená totalitná politická strana). Všetci inak zmýšľajúci odporcovia režimu boli prenasledovaní tajnou políciou (ŠtB) a verejnosť sa bála otvorene ich podporovať zo strachu pred následkami (väzenie, prepustenie z školy, nútená emigrácia atď.)

Často boli porušované ľudské a občianske práva, neexistovala sloboda tlače, pretože bola zavedená cenzúra. Protesty z roku 1968 (tzv. Pražská jar) priniesli nádej na demokratické reformy, ale čoskoro ich potlačila ZSSR a Varšavskej zmluvy. Opäť bola nastolená nesloboda, všeobecný nedostatok, izolácia

rezignácia, pretože nastalo obdobie Normalizácie.

Objavili sa aj protesty jednotlivcov a skupín (napríklad Charta 77).

Udalosti v ČSSR mali vplyv aj udalosti v zahraničí – Nástup Michaila Gorbačova do čela ZSSR v roku 1985 a zavedenie Perestrojky (prestavby) a Glasnosti (informovanosti) – Koniec studenej vojny

Východom (na čele so ZSSR) a Západom (na čele s USA).

Udalosti v nespokojnosti postupne prerástli aj do organizovaných manifestácií (25. marca 1988 sa uskutočnila prvá manifestácia v Bratislave, ktorú však ŠtB vodnými delami brutálne rozohnala). Komunistický režim sa otriasal v základoch a strácal podporu obyvateľstva ČSSR.

UDALOSTI NEŽNEJ REVOLÚCIE

(16. NOVEMBER 1989 – 29. DECEMBER 1989)

16. november 1989 – Slovenskí vysokoškolskí a stredoškolskí študenti zorganizovali v podvečer prvú manifestáciu v Bratislave protestnú demonstráciu na dnešnom Hodžovom námestí (vtedy Mierové), na ktorú prišlo asi 300 osôb. Jej cieľom bolo protestovať proti vtedajšiemu návrhu vysokoškolského zákona a z

za akademické slobody. Demonštrácia sa na Hviezdoslavovom námestí zmenila na verejnú diskusiu.

11. november 1989 – Študenti pražských vysokých škôl sa zišli na Albertove pri pietnom akte pripomienky na zrušenie českých vysokých škôl v roku 1939 nacistickým Nemeckom. Po skončení oficiálnej časť prednášky sa presunuli do centra mesta. Študenti niesli štátne zástavy, spievali a skandovali požiadavky na zmenu podoby československej republiky. Čelo sprievodu stálo voči príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti (ZNB – policajné oddelenie). Študenti im pritom podávali kvety a chceli s nimi diskutovať. Polícia však študentov rozohnala, brutálne zbavila
mnohých zatkla.

12. november 1989 – Poudalostiach predchádzajúceho dňa sa v divadlách a na vysokých školách organizovali štajkové výbory, požadujúce vyšetrovanie a potrestanie osôb zodpovedných za brutálny polícijský zásah.

13. november 1989 – V Bratislave bola v Umeleckej besede založená slovenská občianska iniciatíva s názvom 'Výbor za slobodu' proti násiliu (VPN). Jej poprednými predstaviteľmi a zakladateľmi sa stali Milan Kňažko, Jozef Kozák, Fedor Gál, Ľubomír Feldek, Miroslav Cipár a ďalší. VPN sa vyslovila za splnenie študentských požiadaviek a stala sa iniciátorkou a organizátorkou štajkov po celom Slovensku.

14. november 1989 – V Bratislave vznikla občianska iniciatíva Občanské fórum (OF). V OF boli predstavitelia Charty 77, ktorí podporovali verejnosť, ktorá nesúhlasila s vedením štátu. Žiadali odstúpenie členov KSČ spojených s okupáciou Československa v roku 1968 a so zásahom voči študentom na Národnej triede 17. novembra 1989. OF sa zasadzovalo aj za generalizáciu štajku, ktorý mal vypuknúť 27. novembra 1989.

15. november 1989 – Od pondelka 20. novembra 1989 sa každý deň v slovenskej aj v českej časti realizovali pokojné demonštrácie. Vysokoškólcovia v Prahe začali týždenný protestný štajk. Bratislavskí vysokoškólcovia sa tiež diskutovali o aktuálnych udalostiach v aule bratislavskej Univerzity Komenského.

16. november 1989 – Študentské štajky začali aj slovenskí vysokoškólcovia a žiadali utvorenie vyšetrovacieho výboru na vyšetrovanie zásahu na Národnej triede zo 17. novembra 1989, ako i odstúpenie skompromitovaných predstaviteľov štátu.

politikov. Rovnako tak vyjadrili podporu myšlienke celoštátneho generálneho štrajku.

1. november 1989 – Študenti a VPN zorganizovali na Námestí SNP v Bratislave protest, ktorý moderoval profesor Milan Kňažko a ochranár prírody Ján Budaj. Ozvučenie započícala skupina Tublatanka. V Prahe na Václavské námestie prišlo 200 000 ľudí. Z balkóna vydavateľstva Melantrichk nim prehovorilo viacero osobností (napríklad Kardinál František Tomášek).

2. november 1989 – Na Námestí SNP prehovoril Alexander Dubček, ktorý vyzval na obrodu spoločnosti. Prvý raz na verejnosti vystúpil 1. tajomník ÚV KSČ Miloš Jakeš, ktorý odsúdil rozvracanie sociálneho poriadku v ČSSR.

3. november 1989 – Na mimoriadnom zasadnutí Ústredného výboru KSČ (ÚV KSČ) bol z funkcie 1. tajomníka ÚV KSČ odvolaný Miloš Jakeš a nahradil ho Karel Urbánek. Zasadanie ÚV KSČ na požiadanie Občianskeho fóra zvažovalo aj použitie armády a bezpečnosti, ale nakoniec zvolilo ústup. V Prahe na Letnej demonštrácii sa zúčastnilo približne po milióna ľudí a na námestí SNP v Bratislave asi 100 000 ľudí.

4. november 1989 – Prezident ČSSR Gustáv Husák udelil amnestiu siedmim politickým väzňom, ktorých uvoľnil. Medzi nimi aj Jánovi Čarnogurskému a Miroslavovi Kusému.

5. november 1989 – V Prahe sa stretli predstavitelia Občianskeho fóra na čele s Václavom Havlom a predstaviteľmi vlády ČSSR pod vedením Ladislava Adamca.

6. november 1989 – Uskutočnil sa dvojhodinový celoštátny generálny štrajk, podporený mohutnými demonštráciami, na ktorých občania požadovali koniec vlády jednej strany, slobodné voľby, odstúpenie prezidenta Gustáva Husáka z úradu prezidenta a nastolenie demokracie.

7. november 1989 – Druhé rokovanie medzi komunistickou vládou a Občianskym fórom. Rokujúci

odli na zrušení článku č. 4 Ústavy ČSSR o vedúcej úlohe KSČ v štáte a v spoločnosti. Začalo sa
o novom zložení vlády.

ember 1989 – Federálne zhromaždenie (celoštátny parlament ČSSR) schválilo vypustenie článku 6 Ústavy ČSSR o vedúcom postavení Komunistickej strany, zmenilo článok č. 6 Ústavy ČSSR o posilovaní jednotného frontu ako záväzku spoločenských organizácií a politických strán pod vedením KSČ a článok 17 Ústavy ČSSR týkajúci sa uplatňovania marxizmu-leninizmu v politike, vzdelaní a výchove. Tieto zmeny znamenali koniec desaťročnú totalitu komunistickej strany v Československu a umožnili vznik politickej plurality a vznik politických strán.

december 1989 – V Prahe vznikla nová československá vláda „Národného porozumenia“ na čele s Milanom Čalfom, ktorej členmi boli 11 nekomunisti a 10 komunisti. V rovnaký deň z postu prezidenta ČSSR odstúpil komunistu Gustáv Husák. V programovom vyhlásení novej vlády sa hovorilo o prechode Československa k parlamentnej demokracii a k trhovému hospodárstvu. Vláda žiadala zrušenie Varšavskej zmluvy (zrušená v roku 1991) a odchod ruských okupačných vojsk z československého územia (odchádzali v prvej polovici rokov 1990/1991).

12. december 1989 – Vznikla prvá slovenská nekomunistická vláda na čele s Milanom Čičom

28. december 1989 – Predsedom Federálneho zhromaždenia sa stal Alexander Dubček

december 1989 – Zanekomunistického demokratického československého prezidenta bol zvolený
dramatik Václav Havel

PONOVEMBROVÉ UDALOSTI

NA CESTE K DEMOKRACII A SAMOSTATNOSTI SLOVENSKEJ REPUBLIKY (SR)

1990 prijalo Federálne zhromaždenie zmenu názvu štátu na Českú a Slovenskú Federatívnu Republiku (ČSFR)

8. – 9. júna 1990 sa konali prvé slobodné voľby – v Čechách zvíťazilo Občianske fórum a na Slovensku
vyhrala Verejnost' proti násiliu

17. júla 1992 bola prijatá Deklarácia zvrchovanosti SR

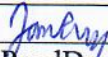

1. septembra 1992 bola prijatá Ústava SR

1. januára 1993 vznikli samostatné štáty ČR a SR

1. januára 1993 sa stal Michal Kováč, 1. predsedom vlády SR sa stal Vladimír Mečiar, 1. predsedom
parlamentu SR sa stal Ivan Gašparovič

1. mája 2004 SR vstúpila do Európskej únie (EÚ)

Prínosná, priateľská a kolegiálna atmosféra panujúca počas všetkých doterajších klubových meetingov, sa stala príjemným bonusom k nevyhnutnosti napĺňania spoločne vytýčených cieľov.

11. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Juraj Jankech, PhD.
12. Dátum	16.6.2022
13. Podpis	
14. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Miroslav Kubičár
15. Dátum	1.7.2022
16. Podpis	

Pokyny k vyplneniu Písomného výstupu pedagogického klubu:

Písomný výstup zahrňuje napr. osvedčenú pedagogickú prax, analýzu s odporúčaniami, správu s odporúčaniami. Vypracováva sa jeden písomný výstup za polrok.

1. V riadku Prioritná os – Vzdelávanie
2. V riadku špecifický cieľ – riadok bude vyplnený v zmysle zmluvy o poskytnutí NFP
3. V riadku Prijímateľ - uvedie sa názov prijímateľa podľa zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku (ďalej len "zmluva o NFP")
4. V riadku Názov projektu - uvedie sa úplný názov projektu podľa zmluvy NFP, nepoužíva sa skrátený názov projektu
5. V riadku Kód projektu ITMS2014+ - uvedie sa kód projektu podľa zmluvy NFP
6. V riadku Názov pedagogického klubu (ďalej aj „klub“) – uvedie sa celý názov klubu
7. V riadku Meno koordinátora pedagogického klubu – uvedie sa celé meno a priezvisko koordinátora klubu
8. V riadku Školský polrok - výber z dvoch možností – vypracuje sa za každý polrok zvlášť
 - september RRRR – január RRRR
 - február RRRR – jún RRRR
9. V riadku Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy – uvedie sa odkaz / link na webovú stránku, kde je písomný výstup zverejnený
10. V tabuľkách Úvod, Jadro a Záver sa popíše výstup v požadovanej štruktúre
11. V riadku Vypracoval – uvedie sa celé meno a priezvisko osoby/osôb (členov klubu), ktorá písomný výstup vypracovala
12. V riadku Dátum – uvedie sa dátum vypracovania písomného výstupu
13. V riadku Podpis – osoba/osoby, ktorá písomný výstup vypracovala sa vlastnoručne podpíše
14. V riadku Schválil - uvedie sa celé meno a priezvisko osoby, ktorá písomný výstup schválila (koordinátor klubu/vedúci klubu učiteľov)
15. V riadku Dátum – uvedie sa dátum schválenia písomného výstupu
16. V riadku Podpis – osoba, ktorá písomný výstup schválila sa vlastnoručne podpíše.